

Sygn. akt II Cz 1020/13

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący - SSO Piotr Starosta

Sędziowie - SO Irena Dobosiewicz

SO Wojciech Borodziuk (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2014 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **Centrum Handlowe (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

z udziałem: **A.'ego P. i L. P.**

o: **wpis**

na skutek zażalenia wnioskodawcy i uczestników na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 28 listopada 2013 r. (...), Kw nr (...),

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 (drugim) dotyczącym odrzucenia apelacji uczestników A.'ego P. i L. P..

Sygn. akt II Cz 1020/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 28 listopada 2013 r.:

1. oddalił wniosek o przedłużenie terminu do przedłożenia przez radcę prawnego J. K. pełnomocnictw od uczestników A.'ego P. i L. P. wykazujących umocowanie pełnomocnika do reprezentowania uczestników w niniejszym postępowaniu;
2. odrzucił apelacje uczestników A.'ego P. i L. P..

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że dnia 1 października 2013 r. wpłynęła do Sądu apelacja od postanowienia z dnia 10 września 2013 r. oddalającego wniosek o wpis. Przesyłkę zawierającą apelację nadano w urzędzie pocztowym dnia 30 września 2013 r. Apelacja została podpisana przez r.pr. J. K., który określił, że składa ją w imieniu wnioskodawcy i uczestników postępowania. Sąd zauważył, że z treści wniosku o wpis z dnia 21 maja 2013 r. wynika, że r.pr. J. K. reprezentuje jedynie wnioskodawcę. Przy danych uczestników wskazano we wniosku adres kancelarii (...) sp.k., jako adres do doręczeń.

Sąd stwierdził, że żądanie zawarte we wniosku o wpis dotyczyło ujawnienia uczestników A.'ego P. i L. P. w dziale II przedmiotowej księgi wieczystej jako współwłaścicieli nieruchomości w miejsce zmarłego M. P.. Uczestnicy zostali

zatem wskazani przez wnioskodawcę jako następcy prawni ujawnionego w księdze wieczystej współwłaściciela nieruchomości M. P.. Z wniosku wynika, że uczestnicy zamieszkują w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Nie wskazali oni pełnomocnika do doręczania korespondencji w postępowaniu wieczystoksięgowym, dotyczącym przedmiotowej nieruchomości. Sąd wskazał, że termin do wniesienia apelacji przez uczestników rozpoczął bieg z chwilą wydania zarządzenia o pozostawieniu odpisów apelacji w aktach ze skutkiem doręczenia. Zatem upłynął z dniem 24 września 2013 r. Apelacja nadana w urzędzie pocztowym dnia 30 września 2013 r. była wniesiona w odniesieniu do uczestników po terminie.

W apelacji pełnomocnik wnioskodawcy powołał się na fakt, że reprezentuje również uczestników postępowania na podstawie pełnomocnictwa znajdującego się w aktach przedmiotowej księgi wieczystej, jednakże nie wskazał karty akt, na których znajduje się pełnomocnictwo. Sąd wezwał radcę prawnego do przedłożenia pełnomocnictw od uczestników. W piśmie obejmującym wniosek o przedłużenie terminu do przedłożenia pełnomocnictw, radca prawny powołał się na pełnomocnictwo z dnia 24 maja 2010 r., znajdujące się w aktach tej księgi wieczystej. Pełnomocnictwo z takiej daty zostało złożone dnia 28 stycznia 2011 r. wraz z wnioskiem r.pr. J. K. o udostępnienie akt księgi wieczystej w celu przejrzenia, rozpatrzonym odmownie. Sąd zauważył, że z treści tego pełnomocnictwa nie wynika umocowanie radcy prawnego J. K. do reprezentowania uczestników w sprawie o wpis uczestników w przedmiotowej księdze wieczystej.

Zarządzeniem z dnia 29 października 2013 r. termin do przedłożenia pełnomocnictw został przedłużony o czternaście dni licząc od daty doręczenia zarządzenia, co nastąpiło dnia 4 listopada 2013 r. W dniu 19 listopada 2013 r. wpłynęło do Sądu pismo radcy prawnego z wnioskiem o przedłużenie terminu o kolejne cztery tygodnie od doręczenia zarządzenia o ponownym przedłużeniu terminu. Pismo nadano w urzędzie pocztowym dnia 18 listopada 2013 r. Sąd uznał to żądanie za niezasadne przyjmując, że dotychczasowy termin był wystarczający. Sąd zauważył, że pełnomocnik wnioskodawcy powołuje się w piśmie na fakt, że uczestnicy przed wysłaniem oryginału pełnomocnictwa chcą się skonsultować z niezależnym prawnikiem amerykańskim. W ocenie Sądu z okoliczności tych wynika, że problemem nie jest techniczna niemożność przedłożenia pełnomocnictwa udzielonego przez osoby mieszkające za granicą w terminie wyznaczonym wcześniej przez Sąd, ale brak zdecydowania uczestników, co do umocowania radcy prawnego do reprezentowania ich w niniejszym postępowaniu. Sąd uznał, że okoliczność taka nie może być przesłanką przedłużenia terminu do złożenia pełnomocnictwa, dlatego w punkcie 1 sentencji oddalił wniosek o przedłużenie terminu do przedłożenia pełnomocnictw. W związku z tym Sąd uznał, że termin ten upłynął bezskutecznie.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 370 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c. odrzucił apelację uczestników.

Postanowienie Sądu Rejonowego w punkcie 2 zaskarżyli zażaleniem uczestnicy oraz wnioskodawca, wnosząc o jego uchylenie i rozpoznanie wniosku o przedłużenie terminu do przedłożenia pełnomocnictwa, zarzucając :

- błędne uznanie, że zaistniały podstawy do pozostawienia odpisów postanowienia z dnia 10 września 2013 r., przeznaczonych dla uczestników, w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, skoro Sąd znał adres uczestników w Stanach Zjednoczonych, dlatego powinien przesłać pisma pod właśnie adres, a nie pozostawiać ich w aktach ze skutkiem doręczenia;

- nieważność postępowania z art. 379 pkt 5 k.p.c., skoro Sąd uznał, iż uczestnicy nie przedłożyli pełnomocnictwa dla r.pr. J. K., to powinien wezwać ich do uzupełnienia braku formalnego tego środka odwoławczego poprzez jego podpisanie, a nie odrzucenie apelacji;

- błędne uznanie, że udzielone w dniu 24 maja 2010 r. pełnomocnictwo znajdujące się w aktach księgi wieczystej nr (...) nie obejmuje umocowania do reprezentowania uczestników w postępowaniach o wpis na ich rzecz udziałów w prawie własności nieruchomości objętych księgami wieczystymi nr (...), a to z uwagi na treść pkt 5 tego pełnomocnictwa, która upoważnia do wykonywania w imieniu i na rzecz uczestników wszelkich czynności faktycznych i prawnych, jakie pełnomocnik w swoje ocenie uzna za niezbędne i odpowiednie w związku ze sprawą o podział masy spadkowej G. P. i M. P., w skład którego wchodziły nieruchomości, dla których prowadzone są w/w księgi wieczyste.

- dokonanie przez Sąd błędnej oceny, że od samego początku uczestnicy byli zdecydowani wnieść ten środek odwoławczy, a zwlekali z udzieleniem ponownego pełnomocnictwa radcy prawnemu i chcieli zasięgnąć ekspertyzy niezależnego prawnika, gdyż nie rozumieli dlaczego w/w pełnomocnictwo z dnia 24 maja 2010 r. nie jest wystarczające do reprezentowania ich w postępowaniu sądowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne. Przystępując do rozpoznania zażalenia, Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności zwraca uwagę, że pismem z dnia 17 maja 2013 r. wnioskodawca Centrum Handlowe (...) sp. z o.o. w W. zwróciła się o wpis w dziale II księgi wieczystej nr Kw (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, udziału w prawie własności nieruchomości wynoszącego (...) na rzecz A.'ego P., syna G.'a i L. w miejsce M. P.. Ponadto wnioskodawca zwrócił się o wpis w dziale II w/w księgi wieczystej udziału w prawie własności nieruchomości wynoszącego (...) na rzecz L. P., córki R. i I. w miejsce M. P.. Z powyższego wynika, że A. P. i L. P. są zainteresowanymi w sprawie zgodnie z art. 510 §1 i 2 k.p.c., dlatego powinien im zostać doręczony odpis wspomnianego postanowienia, które dotyczy ich praw.

Sąd Rejonowy nie miał podstaw do pozostawienia w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia przeznaczone dla uczestników odpisy postanowienia z dnia 10 września 2010 r. oddalającego wniosek o wpis.

Zdaniem Sądu Okręgowego, nawet gdyby przyjąć, że A. P. i L. P. nie ustanowili r.pr. J. K. swoim pełnomocnikiem w niniejszej sprawie, to Sądowi I instancji znany był adres zamieszkania uczestników znajdujący się w Stanach Zjednoczonych Ameryki(...)N. T., (...), który został podany w piśmie z dnia 17 maja 2013 r. (k. 1896), w piśmie z dnia 17 czerwca 2013 r. (k. 1900), w piśmie z dnia 28 czerwca 2013 r. (k. 1903), w piśmie z dnia 1 lipca 2013 r. (k. 1905), w skardze na postanowienie referendarza sądowego (k. 1911) i piśmie z dnia 30 sierpnia 2013 r. (k. 1920).

W tym miejscu Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że zgodnie z art. 626¹² k.p.c. osoba, na rzecz której ma być wpisane prawo lub roszczenie w księdze wieczystej ma obowiązek niezwłocznego zawiadomienia sądu prowadzącego księgę wieczystą o każdej zmianie adresu względnie wskazania adresu do doręczeń. Osoba zamieszkała lub mająca siedzibę za granicą jest obowiązana wskazać pełnomocnika do doręczeń w Rzeczypospolitej Polskiej

(§ 1). Przepis §1 stosuje się odpowiednio do spadkobierców lub innych następców prawnych osoby, na rzecz której jest wpisane prawo w księdze wieczystej (§ 2). W razie zaniebdania obowiązku, o którym mowa w §§1 i 2, pismo sądowe pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba że nowy adres jest sądowi znany (§ 3). Powyższy przepis nakładał na Sąd Rejonowy obowiązek przesłania uczestnikom na ich amerykański adres odpisów postanowienia z dnia 10 września 2013 r.

Uwzględniając powyższe, skoro Sąd pozostawił odpisy postanowienia w aktach księgi wieczystej, należy uznać, że nie zostały one skutecznie doręczone uczestnikom, dlatego dla nich nie rozpoczął biegu termin do zaskarżenia tego orzeczenia. W związku z tym nie można było odrzucić ich apelacji z dnia 30 września 2013 r., z powodu jej złożenia po terminie.

Przede wszystkim Sąd Okręgowy nie podziela jednak ustalenia i oceny Sądu I instancji, co do nieskutecznego ustanowienia przez uczestników r.pr. J. K. pełnomocnikiem do doręczeń. W aktach księgi wieczystej nr (...) na karcie 265-266 znajduje się przetłumaczone na język polski pełnomocnictwo z dnia 24 maja 2010 r., w którym A. P. i L. P. upoważnili radców prawnych M. R., B. M. i J. K. oraz adwokata P. G. do prowadzenia postępowania spadkowego po M. P. vel M. P. oraz prowadzenia postępowania spadkowego po G.'u M. P. vel J. P. vel J. G.'u P., podziału masy spadkowej G.'a P. i wykonania w imieniu i na rzecz mocodawców wszelkich czynności faktycznych i prawnych, jakie pełnomocnik w swojej ocenie uzna za niezbędne i odpowiednie w związku z wykonywaniem tego pełnomocnictwa. Jednocześnie zauważyć trzeba, że w skład masy spadkowej po wymienionych osobach wchodzi m.in. nieruchomości zapisane w księgach wieczystych nr (...).

W ocenie Sądu Okręgowego prawidłowa wykładnia oświadczeń A.'ego P. i L. P. zawartego w tym pełnomocnictwie prowadzi do wniosku, że wskazani w nim prawnicy zostali umocowani do dokonywania wszelkich czynności

zmierzających do uregulowania stanu prawnego przedmiotów majątkowych, które w przeszłości przysługiwały M. P. (ojcu G.'a P.), dlatego pełnomocnictwo o opisanej powyżej treści obejmowało uprawnienie r.pr. J. K. do złożenia wniosku o wpis prawa własności nieruchomości zapisanej w księdze wieczystej (...) na rzecz A.'ego P. i L. P., a następnie złożenia w ich imieniu apelacji od postanowienia z dnia 10 września 2013 r. oddalającego ten wniosek. (art. 65 §2 k.c.)

W konsekwencji przyjąć należy, że r.pr. J. K. był także uprawniony do wskazania prowadzonej przez siebie kancelarii jako adresu do doręczeń dla pism kierowanych przez Sąd do uczestników.

Niezależnie od powyższego skoro Sąd Rejonowy uznał, iż bezskutecznie upłynął termin do uzupełnienia braku formalnego apelacji poprzez przedłożenie pełnomocnictwa do reprezentowania uczestników w niniejszym postępowaniu, to powinien wezwać ich do uzupełnienia braku formalnego tego środka odwoławczego poprzez jego podpisanie. Zgodnie z art. 130 §1¹ k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c. termin na dokonanie tego powinien wynosić co najmniej miesiąc.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 §1 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. i art. 13 §2 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie w pkt 2 dotyczącym odrzucenia apelacji uczestników.

W dalszym postępowaniu Sąd I instancji powinien ustalić, biorąc pod uwagę, że r.pr. J. K. był uprawniony do reprezentowania A.'ego P. i L. P. w niniejszym postępowaniu, czy złożona przez niego apelacja z dnia 30 września 2013 r. nie zawiera braków formalnych uniemożliwiających nadanie jej prawidłowego biegu. W przypadku ustalenia, że tak nie jest lub uzupełnienia przez skarżących tych braków, Sąd powinien uznać ten środek odwoławczy za skutecznie złożony i postąpić z nim zgodnie z obowiązującą w tym zakresie procedurą cywilną.